מערך שיעור מקדים
לתחרות שפת הסימנים

משך: כ-45 דק'

מטרות:

1. **הכרות עם שפת הסימנים**
2. **הסבר על תחרות שפת הסימנים**

פתיחה - קצת מידע:

לפני שמתחילים יש להקרין את הסרטון לתלמידים למעבר לסרטון לחץ כאן

שפת סימנים הינה שפה בה משתמשים בתנועות ידיים, מחוות גוף והבעות פנים כאמצעים העיקריים להעברת מסרים וליצירת תקשורת בין הדוברים. לכן, השימוש בשפת הסימנים מאפשר שמירה על השקט. זאת בניגוד לשפה מדוברת, שבה האמצעי העיקרי הוא הקול המופק בחללי הפה, האף והגרון. האוכלוסייה העיקרית שמשתמשת בשפת סימנים היא אוכלוסיית החירשים וכבדי-השמיעה, בעיקר אלה שנולדו כבדי-שמיעה או שלקו בשמיעתם בגיל צעיר.

שפת הסימנים בנויה משלושה מרכיבים הכרחיים: צורת כף-היד, תנועת כף-היד ומיקום כף-היד ביחס לגוף. שינוי בכל אחד מהמרכיבים האלה מביא לשינוי במשמעות. רוב הסימנים מבוצעים באמצעות כף היד, ובחלל המקביל לפנים, לחזה ולבטן. יש גם סימנים הכוללים תנועות כתפיים או איברי גוף אחרים אולם הם מעטים יחסית.

תינוק שנחשף לשפת סימנים, רוכש אותה באופן טבעי כמעט כפי שנרכשת שפה מדוברת. לפעמים אפילו נצפה "מלמול" בתנועות ידיים בדומה לשלב המלמול המקדים רכישת שפה מדוברת. רוב התינוקות שנחשפו לשפת סימנים החלו לסמן בגיל צעיר יותר מהגיל הממוצע של תחילת הדיבור.

שפת הסימנים אינה שפה בינלאומית. שפת הסימנים הישראלית, למשל, שונה משפת הסימנים שנהוגה בארה"ב. בדיוק כמו בשפות מדוברות, גם שפות סימנים משתנות ממדינה למדינה ומאזור לאזור. לעיתים יש אפילו בין שפות הסימנים אפילו בין ערים שונות באותה מדינה.

שפת הסימנים הישראלית או בראשי תיבות שס"י היא שפת הסימנים העיקרית המשמשת את קהילת החירשים בישראל. היא התפתחה משפת הסימנים הגרמנית בעקבות הקמת בית ספר לחירשים בירושלים ב-1932 בידי מורים יהודים שהתמחו בבית הספר היהודי-גרמני לחירשים. בישראל יש כשבע מאות אלף כבדי שמיעה וחירשים (כ-8% מן האוכלוסייה), מתוכם כעשרים אלף איש משתמשים בשפת הסימנים הישראלית במידה זו או אחרת, והיא משמשת שפת אם לחלק ניכר מהם, בפרט הצעירים שבהם שהתחנכו במערכת החינוך הישראלית. שפת הסימנים הישראלית מוכרת בישראל כשפה המשמשת במערכת החינוך לחירשים, וכשפת התקשורת בין חירשים לשומעים.

הפעלה:

- יש להכין פתקים על כל שמות תלמידי הכיתה. כל תלמיד בוחר פתק.
- על כל תלמיד ללמוד איך כותבים את השם שקיבל בשפת הסימנים בעזרת לוח איות אצבעות.
- כל תלמיד בתורו מציג את השם שקיבל, על התלמידים האחרים לרשום על לוח מחיק את השם שהם חושבים שהוא הציג. כולם מסובבים את הלוח ביחד לכיוון המורה.

הסבר על התחרות:

במהלך התקופה הקרובה נלמד כל יום איך אומרים מילה מסויימת בשפת הסימנים. בתאריך 00/00/21 נקיים תחרות שפת הסימנים שכבתית. הכיתה שתדע הכי הרבה מילים תזכה בסדנה חוויתית וכיפית ללימוד שפת הסימנים.

שפת הסימנים

